

Akčný plán boja proti environmentálnej kriminalite na roky 2021 - 2025

Problematika environmentálnej kriminality v súčasnosti predstavuje jeden z najrýchlejšie sa rozvíjajúcich bezpečnostných problémov. Podľa odhadov Interpolu a Programu Organizácie Spojených národov pre životné prostredie predstavuje ročný objem environmentálnej kriminality činnosti 91 až 258 miliárd dolárov. Environmentálna kriminalita je štvrtou najzávažnejšou trestnou činnosťou a zaraďujeme ju hneď za drogovú trestnú činnosť, trestnú činnosť spojenú s porušovaním autorských práv a obchodovaním s ľuďmi.

Trestné činy proti životnému prostrediu, zahŕňajúce širokú škálu protiprávných konaní poškodzujúcich životné prostredie alebo niektorú z jeho častí, nadobudli organizovanú podobu prinášajúcu najvyššie zisky pri najmenších nákladoch. Táto kriminalita má významný vplyv nielen na životné prostredie, ale aj na spoločnosť a hospodárstvo jednotlivých krajín. V hodnotení hrozieb závažnej a organizovanej trestnej činnosti (SOCTA) na roky 2014 – 2017, bola environmentálna kriminalita identifikovaná ako závažná nová bezpečnostná hrozba pre členské štáty Európskej únie. Vychádzajúc z uvedeného a s prihliadnutím na aktuálny vývoj vo svete, zhoršujúci sa stav životného prostredia, nadmerné čerpanie a poškodzovanie prírodných zdrojov, pokles početnosti druhov a iné prehlbujúce sa nepriaznivé faktory, je dôvodné predpokladať, že vplyv tohto typu trestnej činnosti bude naďalej narastať.

Zabezpečenie zdravého a bezpečného životného prostredia si vyžaduje čoraz väčšie náklady. Rovnako tak stúpajú aj náklady na odstraňovanie následkov rôznych protiprávných konaní smerujúcich k poškodzovaniu životného prostredia. Praktické skúsenosti orgánov presadzujúcich právo v tejto oblasti ukazujú, že v mnohých prípadoch tieto nepriaznivé následky nielen že nie je možné odstrániť, ale musia byť vynakladané enormné finančné prostriedky na zabránenie ich šírenia. Existujúci stav jasne odôvodňuje prijatie nových bezpečnostných opatrení, najmä posilnením niektorých štátnych orgánov, ktoré majú reálne možnosti efektívne pôsobiť proti páchatelom environmentálnej kriminality.

Vzhľadom na to, že environmentálna kriminalita čiastočne presahuje aj do oblasti správneho práva, je potrebné v účinnom boji s ňou sústrediť pozornosť aj na subjekty s pôsobnosťou v rámci správneho práva. Správne orgány a ich efektívna činnosť na jednej strane prispievajú k obmedzovaniu environmentálneho protiprávneho konania na jeho začiatku pričom zabráňujú tomu, aby environmentálne protiprávne konanie svojím rozsahom dosiahlo intenzitu trestného činu. Na druhej strane, správne orgány zohrávajú dôležitú úlohu pri odhaľovaní trestných činov na úseku životného prostredia a pri spolupráci s orgánmi činnými v trestnom konaní pri ich dokumentovaní.

Je zrejmé, že efektívny boj s environmentálnou kriminalitou si vyžaduje komplexný a multidisciplinárny prístup na všetkých úrovniach. Ide najmä o využitie vnútroštátnych relevantných politík a nástrojov, ako aj nástrojov a politík Európskej únie a iných medzinárodných organizácií, v rámci ktorých možno ako najviac významné hodnotiť vytvorenie efektívnej medzirezortnej spolupráce na národnej úrovni.

Prijatie opatrení na národnej úrovni by malo v plnej miere rešpektovať bezpečnostné špecifiká každej krajiny, avšak s prihliadnutím na medzinárodné bezpečnostné záujmy. Slovenská republika (SR) je v regióne strednej a východnej Európy dlhodobo lídrom v budovaní systému národných opatrení na efektívny boj s environmentálnou kriminalitou. Už v roku 2004 došlo zriadeniu multidisciplinárnej integrovanej skupiny odborníkov

zameranej na elimináciu environmentálnej trestnej činnosti v rámci medzirezortného Expertného koordináčného orgánu pre boj so zločinnosťou (MEKO). Pomocou tohto nástroja sa postupne podarilo identifikovať všetky bezpečnostné hrozby v predmetnej oblasti a podľa finančných, personálnych a technických možností dotknutých štátnych orgánov dochádzalo k zlepšovaniu výkonnosti pri boji proti environmentálnej kriminalite.

Vývoj v posledných rokoch ukázal, že environmentálna kriminalita má oveľa väčšiu dynamiku v objeme aj v kvalite, takže priebežne prijímané opatrenia orgánov presadzujúcich právo už nie sú schopné ju dostatočne eliminovať. Keďže podobný vývoj sa odohráva vo všetkých členských štátoch Európskej únie, bolo potrebné prijímať opatrenia aj na úrovni Európskej únie.

V rámci Európskej únie boli spracované viaceré dokumenty, ktorých cieľom je dosiahnutie zlepšenia stavu životného prostredia.

Jeden z týchto dokumentov predstavuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/99/ES z 19. novembra 2008 o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva, z ustanovení ktorej vyplýva, že Európska únia je znepokojená narastajúcim počtom trestných činov proti životnému prostrediu a ich dôsledkami, ktoré čoraz častejšie presahujú hranice štátov ich páchania. Trestné činy predstavujú ohrozenie životného prostredia, a preto si vyžadujú primeranú reakciu. Existujúce systémy sankcií však nepostačovali na dosiahnutie úplného súladu s právnymi predpismi v oblasti ochrany životného prostredia. Takýto súlad by sa mohol a mal zvýšiť dostupnosťou trestnoprávných sankcií, ktoré sú prejavom spoločenského nesúhlasu kvalitatívne odlišnej povahy v porovnaní so správными sankciami alebo s občianskoprávnymi kompenzačnými mechanizmami.

Potrebu boja s environmentálnou trestnou činnosťou zdôraznili aj závery Rady Európskej únie z 8. decembra 2016 o boji proti trestným činom proti životnému prostrediu (ST-15412/16), ktoré konštatujú, že boj proti týmto trestným činom si vyžaduje komplexný multidisciplinárny prístup na všetkých úrovniach, lepšiu spoluprácu a výmenu informácií medzi príslušnými orgánmi vrátane orgánov v tretích krajinách a intenzívnejší dialóg a spoluprácu s relevantnými medzinárodnými organizáciami.

V záveroch Rady Európskej únie z 18. mája 2017, ktorými sa stanovujú priority Európskej únie v oblasti boja proti organizovanej a závažnej medzinárodnej trestnej činnosti na roky 2018 až 2021, bol za jednu z priorít Európskej únie stanovený aj boj proti trestným činom proti životnému prostrediu.

Na základe vyššie uvedených skutočností Pracovná skupina Rady Európskej únie pre všeobecné záležitosti, vrátane hodnotenia (GENVAL), dňa 14. decembra 2016 v súlade s čl. 2 jednotnej akcie 97/827/SVV z 5. decembra 1997, rozhodla, že ôsme kolo vzájomných hodnotení sa bude týkať praktického vykonávania a uplatňovania európskych politík v oblasti predchádzania trestnej činnosti proti životnému prostrediu a boja proti nej.

V hodnotiacej správe z ôsmeho kola vzájomných hodnotení pod názvom „*Praktické vykonávanie a uplatňovanie európskych politík v oblasti predchádzania trestnej činnosti proti životnému prostrediu a boja proti nej*“, ktorá bola prijatá dňa 21.6.2019, boli Slovenskej republike adresované nižšie uvedené odporúčania, ktoré majú odstrániť nedostatky identifikované hodnotiacou skupinou a ktoré je potrebné implementovať v lehote 18 mesiacov od prijatia predmetnej hodnotiacej správy.

Slovenská republika by mala:

1. pokračovať v príprave a finalizácii strategických dokumentov určených na boj proti trestným činom proti životnému prostrediu, pričom by sa okrem iného malo prostredníctvom analýz rizika zamerať na environmentálne problémy;
2. pracovať na komplexných a ucelených štatistikách trestnej činnosti v oblasti odpadov a nebezpečných materiálov;
3. posilniť štruktúru úradu kriminálnej polície zapojením viacerých vyšetrovateľov do riešenia environmentálnych trestných činov, najmä na miestnej úrovni;
4. vytvoriť formálnu a stálu štruktúru na koordináciu úsilia všetkých zainteresovaných strán zapojených do boja proti trestným činom proti životnému prostrediu a porušovaniu predpisov v tejto oblasti;
5. posilniť špecializáciu polície na miestnej a okresnej úrovni vrátane vhodnej odbornej prípravy zameranej na trestnú činnosť proti životnému prostrediu a zvyšovania povedomia príslušníkov polície špecializovaných na boj proti trestnej činnosti proti životnému prostrediu;
6. pri vyšetrovaní tohto druhu trestnej činnosti sa zameriavať nielen na aspekty trestnej činnosti proti životnému prostrediu, ale aj na jej hospodárske a finančné aspekty (napr. pranie špinavých peňazí, zaisťovanie a prepadnutie majetku a daňové úniky);
7. posilniť odbornú prípravu príslušníkov polície a zamerať sa najmä na ich odbornú prípravu na miestnej a okresnej úrovni, v prípade potreby aj prostredníctvom „odbornej prípravy školiťov“ a šírením ich znalostí právnych predpisov v oblasti životného prostredia;
8. nabádať sudcov k tomu, aby absolvovali odbornú prípravu so zameraním na *acquis* EÚ v oblasti trestnej činnosti proti životnému prostrediu, najmä pokiaľ ide o odpadové hospodárstvo;
9. zvážiť ustanovenie účinnejších administratívnych nástrojov na zastavenie prebiehajúcich nezákonných činností zasahujúcich životné prostredie, napríklad možnosť vynútiť si vstup na ohrozené miesta;
10. pracovať na štruktúrovanejšej spolupráci so súkromným sektorom a mimovládnyimi organizáciami s cieľom posilniť prevenciu a šíriť osvetu medzi občanmi a súkromnými spoločnosťami;
11. zvážiť nadviazanie rozsiahlejšej spolupráce medzi všetkými orgánmi zapojenými do cestných kontrol; do prípadov týkajúcich sa cezhraničného pohybu odpadov by sa mala zapájať nielen Slovenská inšpekcia životného prostredia a finančná správa, ale aj iné príslušné orgány vrátane Policajného zboru;

12. zvážiť uľahčenie výmeny informácií medzi správnymi orgánmi pôsobiacimi v oblasti životného prostredia a prokurátormi tak, aby sa zapájali do činnosti v oblasti údajnej nezákonnej prepravy odpadu a aby sa im o nej poskytovali relevantné informácie;
13. zvážiť vypracovanie prehľadu o skutočnej cezhraničnej preprave cezhraničnom pohybe nebezpečného odpadu zabezpečením užšej dvojstrannej spolupráce s Ukrajinou;

Odporúčania pre Európsku úniu, jej inštitúcie a ostatné členské štáty:

14. členské štáty sa nabádajú, aby sa úzko zamerali na riešenie problému nezákonnej prepravy odpadu na medzinárodnej úrovni;
15. členské štáty by mali zvážiť poverenie špecializovaných prokurátorov so zabezpečenou a stabilnou pozíciou, ktorí by sa tak ako v Slovenskej republike venovali boju proti trestnej činnosti proti životnému prostrediu na ústrednej, regionálnej a miestnej úrovni;
16. členské štáty sa vyzývajú, aby sa tak ako Slovenská republika aktívne zúčastňovali na činnosti na úrovni EÚ a na medzinárodnej úrovni zameranej na vykonávanie účinných opatrení proti trestným činom proti životnému prostrediu;
17. členské štáty by mali zvážiť určenie národných policajných kontaktných miest, pomocou ktorých by sa uľahčila a urýchlila spolupráca s Europolom a Interpolom v oblasti boja proti trestným činom proti životnému prostrediu, ako je napríklad Národná kriminálna agentúra v Slovenskej republike;
18. členské štáty by v boji proti nezákonnej preprave odpadu mali úzko spolupracovať so susednými krajinami, tak ako spolupracuje Slovenská republika s Českou republikou;
19. členské štáty by mali zvážiť vypracovanie ucelenej stratégie na boj proti pesticídom, ktoré môžu mať vplyv na problémy s odpadom;
20. členské štáty by mali zvážiť organizovanie spoločnej odbornej prípravy v oblasti nebezpečných materiálov pre prokurátorov, príslušníkov polície a prípadne iných zamestnancov zapojených do boja proti trestným činom proti životnému prostrediu, aby si mohli vymieňať skúsenosti a informácie o formách spolupráce, tak ako sa organizuje;

Odporúčania pre Europol/Eurojust/Európsku Komisiu:

21. mala by sa umožniť účinnejšia výmena informácií a osvedčených postupov, ktorá by mala prebiehať prostredníctvom príslušných agentúr EÚ ako Europol, Eurojust a Frontex.

Vyššie uvedené odporúčania už boli zapracované Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky v rámci „*Opatrení na realizáciu odporúčaní adresovaných Slovenskej republike v rámci 8. kola vzájomných hodnotení členských štátov EÚ (trestné činy proti životnému prostrediu) v podmienkach prokuratúry Slovenskej republiky*“ zo dňa 28. februára 2019.

Na základe rozhodnutia Rady Európskej únie z 18. mája 2017 sa environmentálna trestná činnosť stala prioritou v oblasti boja proti organizovanej a závažnej medzinárodnej

trestnej činnosti pre roky 2018 až 2021. V súlade s týmto rozhodnutím jej začal venovať zvýšenú pozornosť aj Europol a Eurojust.

Opatrenia Akčného plánu boja proti environmentálnej kriminalite sú tiež v súlade s dokumentom Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030, ktorý bol schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 87/2019.

Z vyššie uvedených dôvodov je nevyhnutné ako efektívne riešenie na dosiahnutie implementácie odporúčaní spracovať Akčný plán boja proti environmentálnej kriminalite (ďalej len „akčný plán“).

Cieľom predmetného akčného plánu je zefektívniť boj proti environmentálnej kriminalite posilnením medzirezortnej spolupráce na ústrednej a regionálnej úrovni, medzinárodnej spolupráce, identifikovaním problematických oblastí a nedostatkov pri presadzovaní práva a hľadaním ich riešení, ako aj zvyšovaním verejného povedomia o negatívnych dopadoch environmentálnej kriminality na životné prostredie, zdravie obyvateľov a národné hospodárstvo, či presadzovaním nulovej tolerance voči environmentálnej kriminalite.

Pre účely tohto akčného plánu sa za environmentálnu kriminalitu považujú všetky trestné činy uvedené v druhom diely šiestej hlavy Trestného zákona a trestné činy, ktoré majú priamy dopad na jednotlivé zložky životného prostredia.

Predmetný akčný plán obsahuje opatrenia týkajúce sa nasledujúcich subjektov:

1. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (MV SR),
 - 1.1. Prezídium Policajného zboru (PPZ),
 - 1.2. sekcia krízového riadenia (SKR),
 - 1.3. Akadémia Policajného zboru v Bratislave (APZ),
 - 1.4. okresné úrady v sídle kraja
2. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (MS SR),
 - 2.1. Justičná akadémia Slovenskej republiky (JA SR),
3. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (GP SR),
4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (NS SR),
5. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (MO SR)
 - 5.1. Vojenská polícia (VP)
6. Ministerstvo financií Slovenskej republiky (MF SR),
 - 6.1. Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (FR SR),
7. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR),
 - 7.1. Slovenská inšpekcia životného prostredia (SIŽP),
 - 7.2. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky (ŠOP SR),
 - 7.3. Národná zoologická záhrada Bojnice (NZOO B),
8. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (MPRV SR),
 - 8.1. Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky (ŠVPS SR),
 - 8.2. Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (ÚKSÚP),
 - 8.3. Slovenská lesnícko-drevárska inšpekcia (SLDI),
9. Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (MZ SR),
 - 9.1. Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ÚVZ SR)

Spolupráca jednotlivých subjektov bude realizovaná prostredníctvom medzirezortného Expertného koordinačného orgánu pre boj so zločinnosťou (MEKO). V rámci národnej expertnej skupiny na elimináciu environmentálnej trestnej činnosti bude zriadená strategická koordinačná skupina pre boj s environmentálnou kriminalitou zabezpečujúca koordináciu jednotlivých štátnych orgánov. Pri svojej činnosti bude vychádzať z desiatich odborných koordinačných pracovných skupín pre rozdielne podoblasti environmentálnej kriminality a ôsmich regionálnych koordinačných pracovných skupín, ktoré budú koordinovať boj s environmentálnou kriminalitou na úrovni jednotlivých krajov.

1. Na dosiahnutie cieľa stanoveného akčným plánom sa na medzirezortnej úrovni ukladajú nasledovné úlohy:

- 1.1 Vytvoriť stálu strategickú koordinačnú skupinu pre boj s environmentálnou kriminalitou zloženú zo zástupcov s rozhodovacou právomocou PPZ, MS SR, GP SR, NS. SR, MPRV SR, SIŽP.

Zodpovední: MV SR, MŽP SR,

Termín: 31.10. 2021

- 1.2 V rámci stálej strategickej koordinačnej skupiny pre boj s environmentálnou kriminalitou:

- a) vypracovať správu s hodnotením stavu environmentálnej kriminality s identifikáciou strategických priorít v boji s environmentálnou kriminalitou, ktorá bude spracovaná na základe poznatkov a štatistík relevantných subjektov z predchádzajúceho roku, ktoré zohľadnia vývoj situácie v Európskej únii.;

Zodpovední: MV SR, MŽP SR,

Spolupracujúci: MS SR, GP SR, MPRV SR

Termín: do 31. 3. 2022 a následne raz ročne do 31. 3.

- b) navrhovať opatrenia na riešenie problémov identifikovaných odbornými koordinačnými skupinami pre boj s environmentálnou kriminalitou najmä formou
1. návrhov legislatívnych zmien;
 2. medzirezortných dohôd a dohôd o vzájomnej spolupráci;
 3. interných aktov riadenia v rámci pôsobnosti jednotlivých orgánov zjednocujúcich postupy pre podriadené subjekty pri odhaľovaní, dokumentovaní a vyšetrovaní zistených protiprávnych konaní;

Zodpovední: MV SR, MS SR, GP SR, MŽP SR, MPRV SR

Termín: priebežne

- c) v súvislosti so zavedením špecializácie na boj s environmentálnou trestnou činnosťou na úrovni krajských riaditeľstiev Policajného zboru vyhodnotiť dopady opatrení vrátane identifikácie štatistických ukazovateľov, ktoré sa budú vyhodnocovať od 1. januára 2022.

Zodpovední: MV SR, GP SR,

Spolupracujúci: MŽP SR, MPRV SR

Termín: raz ročne do 31. 12.

- d) analyzovať právnu úpravu a aplikačnú prax na strane orgánov činných v trestnom konaní a súdov týkajúcu sa problematiky vyvodzovania trestnej zodpovednosti právnických osôb pri trestných činoch proti životnému prostrediu

Zodpovední: MV SR, MS SR, GP SR, MŽP SR

Termín: 31. 12. 2023

1.3 Vytvoriť odborné koordinačné pracovné skupiny pre oblasti:

- a) nelegálneho nakladania s odpadmi zo zástupcov *MV SR, GP SR, MO SR, MF SR (FR SR), MŽP SR*,
- b) nelegálneho znečisťovania ovzdušia, vôd a pôdy zo zástupcov *MV SR, GP SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR*,
- c) nelegálnych aktivít vo vzťahu k chráneným druhom živočíchov, rastlín, biotopom, chráneným územiám, inváznym nepôvodným druhom, prístupu ku genetickým zdrojom a využívaniu prínosov vyplývajúcich z používania genetických zdrojov zo zástupcov *MV SR, GP SR, MO SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR*
- d) nelegálneho obchodu s ohrozenými druhmi rastlín a živočíchov zo zástupcov *MV SR, GP SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR*,
- e) nelegálnej ťažby a obchodu s drevom zo zástupcov *MV SR, GP SR, MO SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR*,
- f) pytlíctva zo zástupcov *MV SR, GP SR, MO SR, MPRV SR, MŽP SR*,
- g) veterinárnej bezpečnosti zo zástupcov *MV SR, GP SR, MŽP SR, MPRV SR*,
- h) fytosanitárnej bezpečnosti a nelegálneho dovozu a falšovania prípravkov na ochranu rastlín zo zástupcov *MV SR, GP SR, MPRV SR, MŽP SR, MF SR (FR SR)*,
- i) bezpečnosti potravín zo zástupcov *MV SR, GP SR, MPRV SR, MZ SR* a
- j) týrania zvierat a zanedbanie starostlivosti o zvieratá zo zástupcov *MV SR, GP SR, MPRV SR, MŽP SR*.

Zodpovedný: MV SR

Termín: 31. 10. 2021

1.4 V rámci jednotlivých odborných koordinačných skupín:

- a) vypracovať správu o stave odhaľovania, dokumentovania a vyšetrovania environmentálnej kriminality v danej oblasti s určením priorít pre nasledujúce obdobie a túto správu predložiť strategickej koordinačnej skupine;

Zodpovedný: MV SR

Termín: do 28. 2. 2022 a následne raz ročne do 28. 2.

- b) spracovať prehľad kontaktných osôb jednotlivých správnych orgánov a orgánov činných v trestnom konaní na národnej úrovni;

Zodpovedný: MV SR,

Spolupracujúci: GP SR, MO SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR

Termín: priebežne po 31. 12. 2021

- c) viesť prehľad o expertoch schopných poskytnúť odborné vyjadrenia a znalecké posudky správnym orgánom a orgánom činným v trestnom konaní a jeho pravidelná aktualizácia;

Zodpovedný: MV SR,

Spolupracujúci: GP SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR

Termín: 31. 3. 2022

- d) identifikovať problémy aplikačnej praxe a spracovať návrhy ich riešenia, ktoré budú súčasťou správy v bode 1.4 písm. a);

Zodpovední: MV SR, MŽP SR,

Spolupracujúci: GP SR, MF SR (FR SR), MPRV SR, MZ SR

Termín: raz ročne do 31. 12.

- e) koordinovať preventívno-bezpečnostné akcie a medzinárodné bezpečnostné akcie;

Zodpovedný: MV SR,

Spolupracujúci: GP SR, MO SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR

Termín: priebežne

- f) určiť priority informačných aktivít zameraných na boj s environmentálnou kriminalitou;

Zodpovedný: MV SR,

Spolupracujúci: A PZ, MS SR, GP SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR

Termín: 31. 3. 2022 a následne raz ročne do 31. 3.

- g) vymieňať informácie medzi jednotlivými subjektmi.

Zodpovedný: MV SR,

Spolupracujúci: MS SR, GP SR, MO SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR

Termín: priebežne

- h) požiadať reprezentatívne zamestnávateľské združenia o menovanie odborníkov do skupín uvedených v bode 1.3 písm. a), písm. b), písm. h) a písm. i).

Zodpovedný: MV SR,

Termín: 31. 12. 2021

- 1.5 Vytvoriť regionálne koordinačné skupiny zo zástupcov krajskej prokuratúry, krajských riaditeľstiev Policajného zboru, okresných úradov v sídle kraja, inšpektorátov životného prostredia, regionálnych pracovísk sekcie kontroly Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave regionálnych úradov verejného zdravotníctva, regionálnych úradov veterinárnej a potravinovej správy

Zodpovedný: MV SR

Spolupracujúci: GP SR, MŽP SR, MZ SR, MPRV SR

Termín: 31.10. 2021

1.6 V rámci jednotlivých regionálnych koordinačných skupín:

- a) vypracovať správu o stave odhaľovania, dokumentovania, a vyšetrovania environmentálnej kriminality s určením priorít pre nasledujúce obdobie a túto správu doručiť odborným koordinačným skupinám;

Zodpovedný: MV SR

Termín: 31.1.2022 a následne raz ročne do 31. 1.

- b) spracovať zoznam kontaktných osôb jednotlivých správnych orgánov a ich podriadených organizácií a orgánov činných v trestnom konaní na regionálnej úrovni;

Zodpovedný: MV SR,

Spolupracujúci: GP SR, MŽP SR, MPRV SR, MZ SR

Termín: 31. 3. 2022 a následne raz ročne do 31. 1.

- c) identifikovať problémy aplikačnej praxe, ktoré budú súčasťou správy v bode 1.6 písm. a);

Zodpovedný: MV SR,

Spolupracujúci: GP SR, MŽP SR, MPRV SR, MZ SR

Termín: 31. 1. 2022 a následne raz ročne do 31. 1.

- d) vymieňať informácie o svojej činnosti s dôrazom na osvedčené postupy a hrozby.

Zodpovedný: MV SR,

Spolupracujúci: GP SR, MŽP SR, MPRV SR, MZ SR

Termín: priebežne

2. Na dosiahnutie cieľa stanoveného akčným plánom sa na úrovni jednotlivých subjektov ukladajú úlohy:

Strategická úroveň:

- 2.1 Spracovať pravidelné ročné správy o stave odhaľovania, dokumentovania a vyšetrovania environmentálnej kriminality so stanovením priorít pre nasledujúce obdobie.

Zodpovední: MV SR, GP SR, MO SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR

Termín: 31. 3. 2022 a následne raz ročne do 31. 3.

- 2.2 Rozpracovať v rámci svojej pôsobnosti opatrenia hodnotiacej správy o ôsmom kole vzájomných hodnotení „Praktické vykonávanie a uplatňovanie európskych politík v oblasti predchádzania trestnej činnosti proti životnému prostrediu a boja proti nej“ a o konkrétnych opatreniach informovať MV SR.

Zodpovední: MV SR, MS SR, GP SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR,

Termín: 31. 3. 2022

Organizačné zabezpečenie:

- 2.3 Identifikovať materiálne technické a personálne potreby jednotlivých subjektov a ich odborných organizácií a spracovať návrh opatrení na ich zabezpečenie.

Zodpovední: MV SR, GP SR, MO SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR

Termín: 30. 06. 2022

- 2.4 Identifikovať personálne možnosti jednotlivých subjektov a ich odborných organizácií a spracovať návrh opatrení na zabezpečenie potrebnej špecializácie a jazykových znalostí.

Zodpovední: MV SR, GP SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR

Termín: 30. 06. 2022

- 2.5 Identifikovať oprávnené subjekty pre dočasné uloženie zaistených, zhabaných, prepadnutých vecí, či už v spolupráci s verejným alebo súkromným sektorom a viesť zoznam týchto subjektov s uvedením kontaktných údajov tak, aby mohli byť v prípade potreby priamo kontaktované.

Zodpovední: MV SR, GP SR, MS SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR

Termín: 31. 12. 2022

Opatrenia smerujúce k presadzovaniu práva:

- 2.6 Spracovať metodické usmernenia k odhaľovaniu, dokumentovaniu a vyšetrovaniu prípadov environmentálnej kriminality v rámci svojej pôsobnosti, s poukazom na

- a) platnú legislatívu Európskej únie, usmerňujúce dokumenty Európskej komisie, rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie a relevantné dokumenty schválené v rámci medzinárodných dohovorov¹
- b) zistenie a preukázanie vzniknutej škody na životnom prostredí,
- c) význam finančného vyšetrovania a iných ekonomických aspektov environmentálnej kriminality,
- d) význam počítačovej kriminality,
- e) efektívnu medzinárodnú spoluprácu, vrátane využitia spoločných vyšetrovacích tímov,
- f) elimináciu organizovaných skupín zapojených do páchania environmentálnej trestnej činnosti,

¹ Napr. Rímsky strategický plán 2020-2030 na eradikáciu nelegálneho usmrcovania, odchyty a obchodovania s voľne žijúcim vtáctvom v Európe a v stredozemnom regióne, schválený odporúčaním Stáleho výboru Dohovoru o ochrane európskych voľne žijúcich druhov a prírodných stanovišť č. 205(2019) a 13. zasadnutím Konferencie zmluvných strán Dohovoru o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov (február 2020).

Zodpovední: MV SR, GP SR, MO SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR
Termín: priebežne po 31. 12. 2022

- 2.7 Zaviesť evidenciu realizovaných konaní a ich výsledkov tak, aby jednotlivé rozhodnutia boli prístupné zamestnancom správnych orgánov a orgánom činným v trestnom konaní, ktorí by ich mohli využiť ako podklad vo svojej rozhodovacej činnosti.

Zodpovední: MV SR, GP SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR
Termín: 31. 12. 2023

- 2.8 Stanoviť účinnejšie nástroje správnych orgánov na zastavenie prebiehajúcich nezákonných činností zasahujúcich životné prostredie.

Zodpovední: MV SR, GP SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR
Termín: 31. 12. 2022

- 2.9 Vytvoriť interné predpisy a usmernenia na zastavenie prebiehajúcej nezákonnej činnosti.

Zodpovední: MV SR, GP SR, MO SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR
Termín: 31. 12. 2023

- 2.10 Uzatvoriť rámcové dohody o spolupráci a výmene informácií.

Zodpovední: MV SR, GP SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR
Termín: 31. 12. 2023

- 2.11 Organizovať semináre a pracovné porady špecialistov prokuratúry a Policajného zboru (v párne roky PPZ a v nepárne roky GP SR).

Zodpovední: MV SR a GP SR
Termín: raz ročne do 31. 12.

- 2.12 V spolupráci so zástupcami samosprávy stanoviť opatrenia, ktoré umožnia efektívnejšiu kontrolu obcí pri výkone prenesenej štátnej správy v oblasti životného prostredia a súčasne umožnia obmedziť oprávnenia obcí v prípade opakovaného zistenia nedostatkov.

Zodpovední: MV SR, MŽP SR
Termín: 31. 12. 2024

- 2.13 Identifikovať možnosti zabezpečenia dostupnosti svojich zamestnancov pre orgány činné v trestnom konaní.

Zodpovední: MŽP SR, MPRV SR, MZ SR
Termín: trvalá po 31. 12. 2022

Medzinárodná spolupráca:

- 2.14 Zabezpečiť aktívnu účasť zástupcov na medzinárodných zasadnutiach a stretnutiach k environmentálnej kriminalite, či už na úrovni pracovných skupín a sietí Európskej únie alebo mimo Európskej únie, resp. relevantných medzinárodných dohovorov².

Zodpovední: MV SR, MS SR, GP SR, NS SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR

Termín: priebežne

- 2.15 Zasielať relevantné informácie o prípadoch environmentálnej kriminality medzinárodným orgánom a organizáciám, ako aj agentúram Európskej únie (Europol, Interpol, EU-TWIX).

Zodpovední: MV SR, GP SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR

Termín: priebežne

- 2.16 Aktívne sa zapájať do medzinárodných vyšetrovacích tímov, resp. poskytnúť pomoc pri ich činnosti s prihliadnutím na poznatky a skúsenosti Eurojustu.

Zodpovední: MV SR a GP SR

Termín: priebežne

- 2.17 Zabezpečiť aktívnu účasť v medzinárodných bezpečnostných akciách.

Zodpovední: MV SR, GP SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR

Termín: priebežne

- 2.18 Zlepšiť spoluprácu v oblasti environmentálnej kriminality s Ukrajinou, ako jednou zo susedných krajín, ktorá nespadá do Schengenského hraničného priestoru, najmä pri vypracovaní prehľadu o skutočnom cezhraničnom prílive nebezpečného odpadu.

Zodpovední: MV SR, GP SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR

Termín: 31. 12. 2024

- 2.19 Podporovať krajiny mimo Európskej únie v boji s environmentálnou kriminalitou najmä prostredníctvom spoločných projektov, resp. prostredníctvom existujúcich mechanizmov pod relevantnými medzinárodnými dohovormi²).

Zodpovední: MV SR, GP SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR

Termín: 31. 12. 2024

² Napr. spoločná pracovná skupina pre elimináciu vtácej kriminality ustanovená v roku 2013 v rámci Dohovoru o ochrane európskych voľne žijúcich druhov a prírodných stanovišť Dohovoru o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov (február 2020)

Vzdelávanie

2.20 Vytvoriť systém vzdelávania zamestnancov jednotlivých subjektov založený na:

- a) výmene výstupov odborných koordinačných pracovných skupín, vykonaných školení a realizovaných zahraničných ciest,
- b) realizácií školení pre zamestnancov jednotlivých orgánov so zapojením expertov ostatných relevantných subjektov v ročnom intervale,
- c) realizácii spoločných školení pre zamestnancov štátnych orgánov a orgánov činných v trestnom konaní,
- d) vysielania zamestnancov štátnych orgánov a orgánov činných v trestnom konaní na krátkodobé zahraničné stáže,
- e) výmene informácií a realizácii školení pre zamestnancov jednotlivých orgánov so zástupcami súkromného sektora a mimovládnych organizácií.

Zodpovední: MV SR, GP SR, MS SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR

Termín: 31. 12. 2022

Verejné povedomie

2.21 Informovať verejnosť prostredníctvom svojich internetových stránok o jednotlivých oblastiach environmentálnej kriminality s uvedením:

- a) povinností fyzických a právnických osôb v jednotlivých oblastiach ochrany životného prostredia,
- b) pravidelných ročných správ o stave odhaľovania, dokumentovania a vyšetrovania environmentálnej kriminality,
- c) postupov pri ohlasovaní environmentálnej kriminality,
- d) zoznamu kontaktných osôb pre jednotlivé oblasti environmentálnej kriminality.

Zodpovední: MV SR, GP SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR

Termín: priebežne od 31. 12. 2023

2.22 Vykonávať ciele informácie aktivity za účelom zlepšenia spolupráce s verejnosťou pri boji s environmentálnou kriminalitou založených na zdôraznení aktívnej účasti verejnosti pri ohlasovaní prípadov tejto činnosti a nenakupovaní produktov, ktoré by mohli mať nezákonný pôvod.

Zodpovední: MV SR, MS SR, GP SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR

Termín: raz ročne do 31. 12.

2.23 Zapájať médiá do zvyšovania povedomia verejnosti o potrebe boja s environmentálnou kriminalitou, pozitívne zviditeľňovať výsledky svojej činnosti a preventívne pôsobiť na potenciálnych páchatel'ov poukázaním na uložené sankcie.

Zodpovední: MV SR, MS SR, GP SR, NS SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR

Termín: priebežne

- 2.24 Zaviesť štruktúrovanú spoluprácu so súkromným sektorom a mimovládnyimi organizáciami s cieľom odhaliť trestné činy, posilniť prevenciu a šíriť osvetu medzi občanmi a súkromnými spoločnosťami s podporou existujúcich súkromných iniciatív a verejno-súkromných partnerstiev a výmeny najlepších postupov na podporu nových iniciatív, zlepšiť informovanosť prostredníctvom záujmových a profesných združení.

Zodpovední: MV SR, MS SR, GP SR, MF SR (FR SR), MŽP SR, MPRV SR, MZ SR

Termín: 30. 06. 2022